

Abstrakt

Tato diplomová práce Kolektivní akce Rady bezpečnosti OSN na ochranu lidských práv se, jak již název napovídá, zabývá kolektivními akcemi s mandátem Rady bezpečnosti OSN na ochranu lidských práv. Práce je dělena na úvod, závěr a čtyři kapitoly.

V první kapitole je popsán systém ochrany lidských práv tak, jak byl nastaven po druhé světové válce v rámci nově vzniklé Organizace spojených národů. Kapitola se také zabývá kolektivními akcemi Rady bezpečnosti OSN obecně, ať již s použitím síly či bez použití síly, tj. jejich autorizací a možností opatření, která mohou být proti porušiteli v rámci systému OSN použita.

Druhá kapitola se zabývá praktickým využitím kolektivních akcí v období studené války, tzn. od vzniku OSN do počátku 90. let 20. století. V tomto období byly autorizovány kolektivní akce mezinárodního společenství s mandátem Rady bezpečnosti OSN dvakrát, a to v případě Jihoafrické republiky jako reakce na politiku apartheidu a v případě Jižní Rhodesie, kde byly sankce použity jako reakce na jednostranné vyhlášení nezávislosti vlády bílé menšiny. Oba případy jsou v kapitole rozebrány.

Následující kapitola se zabývá rozvojem lidskoprávních teorií po konci studené války. S koncem studené války dochází k posunu ve vnímání státní suverenity a lidské bezpečnosti, kdy dochází ke zvyšování důrazu na ochranu jednotlivce. Popsány jsou zejména koncepty lidské bezpečnosti, suverenity jako odpovědnosti a odpovědnosti za ochranu. V rámci této kapitoly je také rozebrán rozvoj kolektivních akcí v období po skončení studené války, a to opět jak s použitím síly, tak bez použití síly.

Poslední kapitola rozebírá vybrané případy, kdy byla kolektivní akce Radou bezpečnosti OSN autorizována v období od 90. let 20. století. Jedná se o případ akce UNITAF v Somálsku v roce 1992, kdy byla autorizována akce dle čl. 42 Charty OSN, a případ bývalé Jugoslávie, kdy byla akce autorizována dle čl. 41 Charty OSN. Následně jsou popsány dvě kolektivní akce Rady bezpečnosti OSN autorizované již pod vlivem konceptu odpovědnosti za ochranu.

Klíčová slova: Rada bezpečnosti OSN, kolektivní akce, lidská práva, ochrana lidských práv, použití síly, odpovědnost za ochranu, Charta OSN